

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/30/2022
Identifikačné číslo spisu:	1110236449
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1110236449.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu A. Y., narodeného I., zomrelého dňa I., s posledným trvalým pobytom F., proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Račianska 71, o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci a náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom pôvodne na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 34C/6/2011, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 14. septembra 2021 sp. zn. 6Co/246/2019, takto

rozhodol:

Dovolacie konanie z a s t a v u j e .

Odôvodnenie

I.

1. Okresný súd Košice I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 28. marca 2019 č. k. 34C/6/2011-281 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal plnenia vo výške 110.000 eur s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne odo dňa 20. septembra 2007 do zaplatenia titulom náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci (I. výrok) a žalovaným nepriznal náhradu trov konania (II. výrok).

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že skutkovým základom uplatňovaného nároku žalobcu na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci bola skutočnosť, že žalobca bol rozhodnutím Okresného súdu Košice I vydaným pod sp. zn. 2Ntv/199/03 vzatý do väzby, pričom trestné konanie bolo ukončené rozsudkom Okresného súdu Košice I z 10. júla 2007 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach z 20. septembra 2007, ktorým bol žalobca spod obžaloby právoplatne oslobodený.

3. V danom prípade si žalobca podľa súdu prvej inštancie zavinil väzbu sám, preto žalobu v časti jeho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy zamietol.

4. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol žalobca odvolaním iba v časti, týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy (č. I. 327 spisu).

II.

5. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom zo 14. septembra 2021 č. k. 6Co/246/2019-429 rozhodol o odvolaní žalobcu tak, že rozsudok súdu prvej inštancie

- zmenil vo výroku I. o zamietnutí žaloby titulom náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 90.000 eur s 8 % úrokom z omeškania ročne od 20. septembra 2007 do zaplatenia tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 9.000 eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.),
- v prevyšujúcej časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nad priznanú sumu 9.000 eur a príslušenstvo vo výroku I., ktorým bola žaloba zamietnutá potvrdil (výrok II.),
- vyslovil, že rozsudok Okresného súdu Košice I z 28. marca 2019 č. k. 34C/6/2011-281 vo výroku I. o zamietnutí žaloby titulom náhrady škody v o výške 20.000 eur s príslušenstvom zostáva bez zmeny (výrok III.)
- a stranám sporu nepriznal náhradu trov konania (výrok IV.).

III.

6. Proti výroku I. rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila poukazom na § 421 ods. 1 písm. a) CSP namietajúc, že odvolací súd priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v neprimeranej a neodôvodnenej výške presahujúcej judikátorne rámce, čím došlo k odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

IV.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) sa skôr, ako mohol pristúpiť k preskúmaniu prípustnosti a dôvodnosti podaného dovolania, musel zaoberať naplnením podmienok konania. V zmysle § 438 ods. 1 CSP sa na konanie na dovolacom súde primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Žalobca dňa I., počas dovolacieho konania, zomrel. V dedičskej veci po žalobcovi Okresný súd Košice I uznesením z 3. novembra 2022 vydal majetok nepatrnej hodnoty po poručiteľovi Y. Y., narodenému I., ktorý sa postaral o pohreb žalobcu a konanie o dedičstve zastavil.

Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Podľa § 161 ods. 3 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý možno odstrániť, súd urobí vhodné opatrenia na jeho odstránenie. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodari nedostatok procesnej podmienky odstrániť, súd konanie zastaví.

Podľa § 61 CSP, procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

Podľa § 62 CSP, ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

Podľa § 63 ods. 1 CSP, ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať.

Podľa § 11 OZ fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej

cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov, a aby mu bolo dané primerané zadost'učinenie.

Podľa § 438 ods. 1 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Jednou z podmienok civilného konania (sporového aj nesporového) je procesná subjektivita, ktorá sa odvíja od spôsobilosti mať práva a povinnosti. Pri fyzických osobách spôsobilosť mať práva a povinnosti vzniká narodením a zaniká smrťou (§ 7 Občianskeho zákonníka).

10. Ustanovenie § 62 CSP ukladá súdu povinnosť skúmať procesnú subjektivitu kedykoľvek počas konania. Jej nedostatok v čase začatia konania je neodstrániteľným nedostatkom podmienok konania, ktorého následkom je zastavenie konania.

11. Ak ku strate procesnej subjektivity dôjde počas konania, a to aj konania dovolacieho, v prípade smrti fyzickej osoby, súd postupuje podľa § 63 CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP.

12. V danom dovolacím súdom prejednávanom spore bol dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu iba v časti, týkajúcej sa nároku na nemajetkovú ujmu spôsobenú žalobcovi pri výkone verejnej moci.

13. V zmysle § 63 ods. 1 CSP zastavenie konania z dôvodov straty spôsobilosti byť účastníkom konania prichádza do úvahy, ak účastník konania, ktorý stratil spôsobilosť byť účastníkom konania nemá právneho nástupcu, alebo tohto síce má, avšak predmet konania právne nástupníctvo neumožňuje. O takú vec ide aj vo veciach, v ktorých je uplatňované právo viazané na osobu tohto účastníka konania; takým konaním je aj konanie o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy - primeraného zadost'učinenia (§ 13 ods. 1 OZ), ktorý je viazaný na osobu takého účastníka podľa § 11 OZ.

14. Právo na ochranu osobnosti je právom osobnej povahy, ktoré zaniká smrťou fyzickej osoby a neprechádza na dedičov. Preto ak žalobca v priebehu konania zomrie, súd konanie zastaví podľa § 107 ods. 1 OSP (R 53/1996), teraz § 63 ods. 1 CSP.

15. Keďže žalobca ako osoba, ktorej bolo priznané právo na nemajetkovú ujmu v peniazoch, vyplývajúce z práva na ochranu jeho osobnosti, zomrel, dovolací súd konanie o dovolaní žalovanej zastavil podľa § 161 ods. 2 CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP.

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.